

164. sz Egyezmény

a tengerészek egészségvédelméről és orvosi ellátásáról

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1987. szeptember 24-én hetvennegyedik ülészakára ült össze, és

Hivatkozva a tengerészek orvosi vizsgálatáról szóló 1946. évi Egyezmény, a személyzet elhelyezéséről szóló 1949. évi (módosított) Egyezmény, a személyzet elhelyezéséről (kiegészítő rendelkezések) szóló 1970. évi Egyezmény, a hajók gyógyszereszkényéről szóló 1958. évi Ajánlás, a tengeren való egészségügyi tanácsadásról szóló 1958. évi Ajánlás, a balesetek megelőzéséről (tengerészek) szóló 1970. évi Egyezmény és Ajánlás rendelkezéseire, és

Hivatkozva a tengerészek képzéséről, képesítéséről és az őrszolgálatáról szóló 1978. évi nemzetközi Egyezmény rendelkezéseire, amelyek a hajókon szükségessé váló orvosi segítséggel kapcsolatos képzésre vonatkoznak, és

Hivatkozva, hogy a tengerészek egészségvédelme és orvosi ellátása területén hozott kezdeményezések sikere szempontjából fontos, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet, a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet és az Egészségügyi Világszervezet a saját területein szoros együttműködést folytasson, és

Hivatkozva arra, hogy ennek következtében az alábbi normákat a Nemzetközi Tengerészeti Szervezettel és az Egészségügyi Világszervezettel együttműködve dolgozták ki, és mivel megvan a szándék, hogy az együttműködés ezen szervezetek között a normák alkalmazásánál folytatódjék, és

Miután úgy határozott, hogy különböző javaslatokat fogad el a tengerészek egészségvédelméről és orvosi ellátásáról, amely kérdés az ülészak napirendjének negyedik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1987. október 8-án, elfogadja az alábbi Egyezményt, amely „Az egészségvédelemről és orvosi ellátásról (tengerészek) szóló 1987. évi Egyezmény” néven idézhető:

1. cikk

1. Az Egyezmény minden állami és magántulajdonban lévő, olyan tagállam területén lajstromozott hajóra vonatkozik, mely állam tekintetében az Egyezmény hatályban van, és a hajót rendes körülmények között tengeri kereskedelmi hajózásban használják.

2. A halászhajó tulajdonosok és halászok képviselői szervezeteivel folytatott konzultáció után az Egyezmény rendelkezéseit az illetékes hatóság a kereskedelmi tengeri halászatban is alkalmazza, az általa megvalósíthatónak tartott mértékig.

3. Ha kétség merül fel, hogy a hajókat úgy kell-e tekinteni, mint amelyeket az Egyezmény értelmében a tengeri kereskedelmi hajózásban, vagy a tengeri kereskedelmi

halászatban foglalkoztatnak, a kérdést az illetékes hatóságnak kell eldönteni a hajótulajdonosok, a tengerészek, illetve a tengeri halászok illetékes szervezeteivel történő egyeztetést követően.

4. Az Egyezmény alkalmazása során a "tengerész" azt a személyt jelenti, akit bármilyen minőségben olyan tengerjáró hajón foglalkoztatnak, amelyre az Egyezmény vonatkozik.

2. cikk

Az Egyezményt nemzeti jogalkotással, kollektív szerződésekkel, munkaügyi előírásokkal, választott bírósági határozatokkal, bírósági döntésekkel, vagy a nemzeti viszonyoknak megfelelő egyéb eszközökkel kell hatályba léptetni.

3. cikk

A tagállamoknak a nemzeti törvények, illetve szabályok útján biztosítaniuk kell, hogy a hajótulajdonosok hajóikat megfelelő egészségügyi és higiéniai állapotban tartsák.

4. cikk

Minden tagállamnak gondoskodnia kell arról, hogy a hajón a tengerészek egészségvédelmével és orvosi ellátásával kapcsolatban olyan intézkedéseket foganatosítson, amelyek:

- (a) biztosítják a tengerész foglalkozás vonatkozásában a foglalkozás-egészségügyre és orvosi ellátásra vonatkozó általános, valamint a hajón végzett munkára vonatkozó különleges rendelkezések tengerészekre történő alkalmazását;
- (b) arra irányulnak, hogy lehetőleg olyan színvonalú egészségvédelem és orvosi ellátás álljon a tengerészek rendelkezésére, mint amilyenben általában a parton foglalkoztatott munkavállalók részesülnek;
- (c) biztosítják a tengerészeknek azt a jogot, hogy ahol erre lehetőség van, a kikötőkben késedelem nélkül orvoshoz fordulhassanak;
- (d) gondoskodnak arról, hogy a nemzeti jogalkotással összhangban, a munkaviszonyban álló tengerészek ingyenes orvosi ellátásban és egészségvédelemben részesüljenek;
- (e) nem korlátozódnak a beteg vagy sérült tengerészek kezelésére, hanem magukba foglalják a megelőző jellegű intézkedéseket is, és külön figyelmet szentelnek az egészségügy fejlesztésére, valamint az egészségügyi oktatási programok fejlesztésére annak érdekében, hogy maguk a tengerészek is aktív szerepet játszanak a megbetegedések számának csökkentésében saját soraikban.

5. cikk

1. Minden hajó, amelyre az Egyezmény vonatkozik, köteles gyógyszerszokrényt tartani.

2. A gyógyszerszokrény tartalmát és a hajón levő egészségügyi felszerelést az illetékes hatóságnak kell előírnia, figyelembe véve a hajó típusát, a hajón tartózkodó személyek számát és a hajó útjának természetét, rendeltetését és időtartamát.

3. A gyógyszerekre és az egészségügyi felszerelés tartalmára vonatkozó nemzeti követelmények megállapításánál és felülvizsgálatánál az illetékes hatóságnak figyelembe kell venni az ezen a területen érvényes nemzetközi Ajánlásokat, mint például az Egészségügyi Világszervezet által kiadott Hajóknak szóló nemzetközi orvosi kézikönyv és az Alapvető gyógyszerek jegyzéke legújabb kiadását, valamint az orvosi ismeretek és a bevált kezelési eljárások fejlett változatait.

4. A gyógyszerekre és annak tartalmát, valamint a hajón lévő egészségügyi felszerelést megfelelő állapotban kell tartani, és az illetékes hatóság által kijelölt személyek azokat tizenkét hónapot meg nem haladó időközönként rendszeresen ellenőrizni kötelesek, akik biztosítják, hogy a gyógyszerek tárolásának feltételei és lejárata ideje ellenőrzésre kerüljenek.

5. Az illetékes hatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy a gyógyszerekre tartalmát vegyék jegyzékbe és lássák el feliratokkal, melyek a márkaneveken kívül gyógyszerkönyvi neveket is megadják, a lejárati időt, a tárolási feltételeket, és feleljenek meg a nemzetileg használt orvosi kézikönyvnek.

6. Az illetékes hatóság gondoskodjék róla, hogy ahol a veszélyes osztályozású áru nincs felvéve. Az orvosi elsősegély-kézikönyv a veszélyes árukkal kapcsolatos baleseteknél történő használatra című, a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet által közzétett kiadványban, az anyagok természetéről, az azokkal kapcsolatos kockázatokról, a szükséges személyi védőeszközökről, a megfelelő orvosi eljárásokról és sajátos ellenszerekről szóló szükséges tájékoztatót a hajóparancsnokok, a tengerészek és az egyéb érintett személyek rendelkezésére bocsássák. Veszélyes áruk szállításánál az ilyen sajátos ellenszereket és személyi védőeszközöket állandóan a hajón kell tartani.

7. Sürgős esetekben, és ha egy képezett egészségügyi személy által a tengerésznek felírt gyógyszer nincs meg a gyógyszerekreben, a hajótulajdonos tegye meg a szükséges lépéseket a gyógyszer mielőbbi megszerzésére.

6. cikk

1. Minden hajó, amelyre az Egyezmény vonatkozik, köteles egy, az illetékes hatóság által elfogadott hajó-egészségügyi kézikönyvet tartani.

2. Az egészségügyi kézikönyvben legyen magyarázat a gyógyszerekre tartalmának használatáról, és arról, hogy az orvosi képezés nélküli személyek milyen módon tudják a betegeket vagy sérülteket a hajón, rádióon vagy műholdon küldött orvosi tanácsadással vagy anélkül, ellátni.

3. Az adott országban használt egészségügyi kézikönyv elfogadásakor vagy felülvizsgálatakor az illetékes hatóság vegye figyelembe az idevágó nemzetközi ajánlásokat, úgy mint a Hajóknak szóló Nemzetközi Orvosi Kézikönyv és az Orvosi elsősegély-kézikönyv a veszélyes árukkal kapcsolatos baleseteknél történő használatra című könyv legújabb kiadását.

7. cikk

1. Az illetékes hatóságnak egy előre létrehozott rendszerrel biztosítania kell, hogy a tengeren tartózkodó hajóknak rádióon vagy műholdon továbbított orvosi tanácsadás, beleértve a szaktanácsadást, éjjel-nappal bármely időpontban rendelkezésre álljon.

2. Az orvosi tanácsadás, beleértve a hajó és a parton tartózkodó tanácsadók közötti orvosi üzenetek továbbítását rádión vagy műholdon, díjmentesen álljon mind a nemzeti, mind az idegen lobogót viselő hajók rendelkezésére, függetlenül attól, hogy a hajót hol lajstromozták.

3. A rádió vagy műhold igénybevételel történő orvosi tanácsadás céljaira szolgáló létesítmények optimális felhasználásának biztosítása céljából

- (a) az összes hajó, amelyre az Egyezmény vonatkozik, és rádió-berendezéssel van felszerelve, köteles a hajón tartani ama rádióállomások teljes jegyzékét, amelyektől orvosi tanácsok szerezhetők be;
- (b) az összes hajó, amelyre az Egyezmény vonatkozik és műholdas távközlési rendszerrel van felszerelve, köteles a hajón tartani azon parti állomások teljes jegyzékét, amelyektől orvosi tanácsok szerezhetők be;
- (c) a jegyzéket naprakész állapotban kell tartani, és azok legyenek a hajó távközlési feladataiért felelős személyeknek a birtokában.

4. A rádión vagy műholdon orvosi tanácsot kérő tengerészeket ki kell oktatni a hajó egészségügyi kézikönyvének és a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet által megjelentetett Nemzetközi kódjelzések legújabb kiadása egészségügyi részének használatáról annak érdekében, hogy a tanácsadó orvos részére szükséges tájékoztatást, valamint a kapott tanácsokat megértsék.

5. Az illetékes hatóságnak biztosítania kell, hogy az orvos, aki jelen cikke rendelkezéseivel összhangban tanácsokat ad, megfelelő képzést kapjon, és ismerje a hajón lévő viszonyokat.

8. cikk

1. Minden hajón, amelyre az Egyezmény vonatkozik, és amelyeken száz, vagy annál több tengerész van, és rendes körülmények között három napnál hosszabb időtartamú nemzetközi utakat bonyolítanak le, a személyzet tagjaként, az orvosi ellátás biztosításáért felelős orvosnak kell utaznia.

2. A nemzeti jogalkotásban, egyebek között figyelembe véve olyan tényezőket, mint a hajó útjának időtartama, jellege és körülményei, valamint a hajón lévő tengerészek száma, kell meghatározni azokat az egyéb hajókat, amelyeken a személyzet tagjaként orvosnak kell utaznia.

9. cikk

1. Minden olyan hajón, amelyre az Egyezmény vonatkozik, és nincs rajtuk orvos, a személyzet tagjaként utazzék egy vagy több olyan meghatározott személy, akinek rendes feladatai egy részét az orvosi ellátás és a gyógyszerek kezelése képezi.

2. A hajón az orvosi ellátás feladataival megbízott, orvosi képzés nélküli személyek kötelesek megfelelő módon elvégezni egy, az illetékes hatóságok által jóváhagyott elméleti és gyakorlati orvosi ismeretekből álló tanfolyamot. Ez a tanfolyam foglalja magában az alábbiakat:

- (a) az 1600 bruttó tonnánál kisebb hajók vonatkozásában, amelyek rendes körülmények között nyolc órán belül képesek szakszerű orvosi ellátáshoz és egészségügyi létesítményekhez jutni, olyan alapképzést, amely lehetővé teszi, hogy az ilyen személyek hatékony, az elsősegély színvonalát meghaladó orvosi kezelést nyújtsanak,

és fel tudják használni a rádión vagy műholdon keresztül kapott orvosi tanácsokat a hajón gyakran előforduló balesetek vagy betegségek esetén;

- (b) az összes többi hajó vonatkozásában bővített egészségügyi képzést, lehetőség szerint beleértve egy kórház baleseti sebészeti osztályán kapott gyakorlati képzést, valamint az olyan életmentő technikákkal kapcsolatosan kapott képzést, mint az intravénás terápia, amely lehetővé teszi, hogy az érintett személyek hathatósan részt vegyenek a tengeri hajók számára nyújtott orvosi segítségnyújtással kapcsolatos koordinált rendszerekben, és megfelelő orvosi ellátásban részesítsék a betegeket vagy sérülteket az alatt az időszak alatt, amíg azok várhatóan a hajón tartózkodnak. Ha lehetséges, a képzést olyan orvos felügyeletével kell elvégezni, aki alaposan ismeri és érti a tengerészfoglalkozással kapcsolatos orvosi problémákat és körülményeket, ideértve a rádión vagy műholdon keresztül történő orvosi ellátás területéhez szükséges szakismereteket.

3. A jelen cikkben megnevezett tanfolyamok alapjául a Hajóknak szóló Nemzetközi Orvosi Kézikönyv, az Orvosi elsősegély kézikönyv a veszélyes árukkal kapcsolatos baleseteknél történő használatra, az Irányelvek okirata - A nemzetközi tengerészeti képzés kézikönyve, amelyeket a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet jelentetett meg, valamint a Nemzetközi Kódjelzések, és hasonló nemzeti kézikönyvek legújabb kiadása szolgáljanak.

4. A jelen cikke 2. bekezdésében megjelölt személyek és az illetékes hatóság által meghatározott tengerészek ötévenként továbbképző tanfolyamokon kell, hogy részt vegyenek, hogy tudásukat szinten tudják tartani, illetve szakismereteiket növelni tudják, továbbá lépést tudjanak tartani az új fejlődési irányzatokkal.

5. Minden tengerésznek szakmai képzése során elsősegélynyújtó ismereteket kell elsajátítani, melyre a hajón baleset vagy más sürgős orvosi ellátás esetében szükséges lehet.

6. A hajón azon személyeken túl, akik orvosi ellátást kell, hogy ellássanak, a személyzet egy meghatározott tagja, vagy tagjai olyan alapképzést kell, hogy kapjanak, mely a hajón bekövetkező baleset, betegség esetén azonnali hathatós segítség nyújtására teszi őket képessé.

10. cikk

Az Egyezmény hatálya alá tartozó minden hajó köteles más hajók kérésére, a gyakorlatban kivitelezhető esetekben, minden orvosi segítséget megadni.

11. cikk

1. Azon a hajón, amely 500 vagy több bruttó tonna, és amelynek személyzete tizenöt fő tengerész, vagy annál több, és három napnál hosszabb ideig tartó utat tesz meg, külön betegszobáról kell gondoskodni. Az illetékes hatóság a partmenti hajókat mentesítheti e rendelkezés alól.

2. A 200 és 500 bruttó tonna közötti hajók és vontatmányok esetében a jelen cikket olyan mértékben kell alkalmazni, amennyiben ez ésszerű és gyakorlatilag megvalósítható.

3. Vitorlás hajókra a jelen cikke nem vonatkozik.

4. A betegszoba megfelelő helyen, könnyen megközelíthető legyen, és a betegeket kényelmesen helyezték el úgy, hogy mindenféle időjárási viszonyok között azokat kellően ápolni lehessen.

5. A betegszobát úgy kell megtervezni, hogy megkönnyítse a vizsgálatot és az orvosi elsősegélynyújtást.

6. A bejárat, az ágyak, a világítás, a szellőzés, a fűtés és a vízellátás olyan elrendezésű legyen, hogy biztosítsák a kényelmet és megkönnyítsék a betegek kezelését.

7. A betegszoba ágyainak szükséges számát az illetékes hatóságnak kell meghatároznia.

8. A betegek kizárólagos használatára WC-ről kell gondoskodni, a betegszoba részeként vagy annak közvetlen közelében.

9. A betegszoba csak orvosi célra vehető igénybe.

12. cikk

1. Az illetékes hatóság köteles a tengerészek számára szabványosított egészségügyi jelentésről nyomtatványt elfogadnia, amelyet a hajóorvosok, a parancsnokok, a hajón az egészségügyi ellátásért felelős személyek, míg a parton kórházak vagy orvosok használnak fel.

2. A nyomtatvány formája kifejezetten olyan legyen, hogy megkönnyítse az egyes tengerészekre vonatkozó egészségügyi és azzal kapcsolatos információcserét a hajó és a part között, betegség vagy sérülés esetén.

3. Az egészségügyi jelentés-nyomtatványokba foglalt információkat bizalmasan kell kezelni, és csak a tengerészek kezelését megkönnyítő célra lehet felhasználni.

13. cikk

1. Azok a tagállamok, amelyekre az Egyezmény vonatkozik, folytassanak egymással együttműködést a tengerészek egészségvédelme és a hajón részükre nyújtott orvosi ellátás javításában.

2. Az együttműködés az alábbiakra terjedjen ki:

- (a) a felkutatási és mentési kísérletek kialakítására és összehangolására, valamint az azonnali orvosi segítség és evakuálás megszervezésére a tengeren, a hajón lévő komoly betegek vagy sérültek számára, olyan módon például, mint a rendszeres hajóhelyzetjelentő rendszerek, mentés-összehangoló központok, és veszélyhelyzeti helikopterszolgálatok, a Tengeri felkutatásról és mentésről szóló 1979. évi nemzetközi Egyezmény, valamint a Kereskedelmi hajók felkutatási és mentési kézikönyve és az IMO Felkutatási és mentési kézikönyve előírásai szerint, amelyeket a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet dolgozott ki;
- (b) az orvossal utazó halászhajók és a tengeri állóhajók optimális igénybevételére, amelyek kórházi és mentési lehetőségeket biztosítanak;
- (c) a világszerte rendelkezésre álló orvosokra és egészséggondozó létesítményekre vonatkozó nemzetközi kimutatás összeállítására és vezetésére a tengerészek sürgős orvosi kezelése céljából;
- (d) tengerészek szárazföldre juttatására sürgős kezelés végett;

- (e) külföldön kórházban fekvő tengerészek mielőbbi hazaszállítására a beteget kezelő orvosnak a tengerész kívánságait és szükségleteit figyelembe vevő véleménye meghallgatásával;
- (f) hazaszállítás alatt személyes segítség biztosítására, összhangban a beteget kezelő orvosnak a tengerész kívánságait és szükségleteit figyelembe vevő egészségügyi tanácsával;
- (g) a tengerészek számára szolgáló egészségügyi központ létrehozására abból a célból, hogy
 - (i) kutatásokat folytassanak a tengerészek egészségügyi állapotáról orvosi kezeléséről és megelőző egészségügyi kezeléséről,
 - (ii) az orvosi és egészségügyi személyzetet a tengerészeti orvosi ismeretekre oktassák;
- (h) a tengerészek üzemi baleseteire, megbetegedéseire és halálos baleseteire vonatkozó statisztikai adatok összegyűjtése és kiértékelése, és azok beépítése és összhangba hozatala a más kategóriákba tartozó munkavállalókkal kapcsolatos munkahelyi balesetekre, megbetegedésekre és halálos balesetekre vonatkozó, meglévő nemzeti statisztikai rendszerrel;
- (i) szakmai információk, tananyag és oktatószemélyzet nemzetközi cseréjének, valamint nemzetközi oktatási tanfolyamok, szemináriumok és munkacsoportok megszervezése;
- (j) a tengerészek számára megfelelő megelőző egészségügyi és orvosi szolgáltatások biztosítása, a kikötőben általános egészségügyi és rehabilitációs központok biztosítása;
- (k) az elhunyt tengerészek holttestének vagy hamvainak a legközelebbi hozzátartozó kívánsága szerinti, lehető leghamarabb történő hazaszállításának megszervezése.

3. A tengerészek egészségvédelme és orvosi ellátása terén a nemzetközi együttműködés alapját a tagállamok között két- vagy többoldalú megállapodások vagy konzultációk képezik.

14. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

15. cikk

1. A jelen Egyezmény a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet tagállamai közül csak azokra nézve kötelező, amelyeknek ratifikációit a főigazgató nyilvántartásba vette.

2. Az Egyezmény azon időponttól számított tizenkét hónap múlva lép hatályba, amikor két tagállam részéről történt ratifikációt a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azután lép hatályba, hogy a tagállam ratifikációját nyilvántartásba vették.

16. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az

Egyezményt első hatálybalépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Az a tagállam, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tízéves időszak lejártá utáni egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, újabb tízéves időszakra kötelezettségben marad. Ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint.

17. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet valamennyi tagállamát köteles értesíteni a Szervezet tagállamai által vele közölt valamennyi ratifikálás, illetve felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. A főigazgató a második ratifikáció nyilvántartásba vételéről küldött értesítésével egyidejűleg felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét az Egyezmény hatálybalépésének időpontjára is.

18. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatója az előző cikkek rendelkezéseivel összhangban nyilvántartásba vett ratifikációkat és felmondásokat az Egyesült Nemzetek Alapokmányának 102. cikke értelmében, valamennyi részletükben nyilvántartásba vétel céljából megküldi az Egyesült Nemzetek főtitkárának.

19. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

20. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, akkor az új Egyezmény eltérő rendelkezése hiányában

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 16. cikke rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;
- (b) az új módosító Egyezmény hatálybalépésekor lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

21. cikk

A jelen Egyezmény szövegének angol és francia változata egyaránt hiteles.